

СНАБДЕВАЊЕ БИБЛИОТЕКА

I

Снабдевање библиотека и попуњавање њиховог књижног фонда врши се на неколико начина: 1) куповином, 2) поклоном, 3) заменом дупликата између појединих библиотека, 4) путем обавезног примерка код библиотека које имају право на обавезни примерак. У извесним случајевима и у појединим местима, нарочито приликом оснивања масовних библиотека, поједине библиотеке су се снабдевале и путем сабирних акција.

Снабдевање библиотека и попуњавање књижног фонда зависи у првом реду од новчаних средстава и од типа библиотеке. Коју врсту литературе треба набавити зависи од тога какве и које задатке библиотека треба да испуни. У погледу снабдевања библиотека досада није била вођена јединствена политика која би руководила снабдевањем из једног центра или бар давањем директива у погледу попуњавања књижног фонда појединих типова библиотека. Свака библиотека у том погледу водила је своју политику снабдевања и набављала оно што је сматрала за потребно.

Да би се обезбедило правилно снабдевање библиотека потребно би било да се установи један центар који би одређивао опште линије снабдевања појединих типова библиотека и утврђивао начин тог снабдевања. Ово нарочито важи за масовне библиотеке.

II

Поједине библиотеке снабдевају се на овај начин:

а) **Н а р о д н а б и б л и о т е к а** као библиотека научног типа:

1) обавезним примерком свих штампаних ствари; 2) куповином књига од издавачких предузећа или од приватних лица; 3) претплатом на часописе и новине и друге публикације домаће и стране; 4) заменом дупликата са другим библиотекама; 5) преузимањем оних књига из малих библиотека које нису за употребу и којима се нико не користи; 6) поклоном приватних лица и разних установа.

б) **У н и в е р з и т е т с к а б и б л и о т е к а** своје снабдевање треба да саобрази углавном захтевима и потребама Универзитета као научне установе. Начин снабдевања је сличан начину снабдевања Народне библиотеке.

в) **С р е с к е б и б л и о т е к е**. Среске библиотеке треба да одиграју значајну улогу и у културно-просветном и у политичком подизању широких народних маса свога краја. Оне треба да буду центар из кога ће се снабдевати сеоске књижнице, па, у вези с тим, треба и да организују своје снабдевање. Среске библиотеке треба да имају у свом књижном фонду:

1) литературу која се односи на марксизам-лењинизам, а нарочито пропагандну литературу; 2) популарну научну литературу која се односи на све врсте науке; 3) литературу која се односи на привредни живот среза, узимајући у обзир нарочито оне гране привредног живота које су заступљене у срезу; 4) литературу која се односи на

културно-историски живот тога краја; 5) дечију литературу (на њу треба да обратe особиту пажњу); 6) довољан број стручних и књижевних часописа и дневне штампе.

г) С е о с к е к њ и ж н и ц е. Снабдевање сеоских књижница треба да буде руковођено из среске библиотеке као центра. Сеоска књижница, с обзиром на занимање становништва, треба да води рачуна о томе приликом снабдевања свог књижног фонда. Књижни фонд једне сеоске књижнице треба да садржи: 1) марксистичко-лењинистичку литературу, (уколико је могуће у популарним издањима); 2) потребну литературу која се односи на занимање села и која помаже подизању производних способности становника села; 3) брошуре из популарних наука; 4) новине и часописе; 5) дечију и омладинску литературу; и 6) довољан број наших класика, нарочито послератна издања.

д) Г р а д с к е б и б л и о т е к е. Одвоједно од среских библиотека, градске библиотеке по већим градовима имају посебан начин снабдевања својих књижних фондова. Иако су по својим основним функцијама популарне, оне имају донекле и научни карактер. Њихов књижни фонд треба да садржи: 1) марксистичко-лењинистичку литературу; 2) нашу новију књижевност, као и наше класике; 3) важније часописе и листове; 4) литературу која се односи на историју града коме припада (ова литература треба да обухвати живот града у свима његовим облицима; културном, политичком, историском, економском, социјалном, хигијенском); 5) што је изашло на територији града и што може да послужи научном проучавању града; и да у вези с тим изради и библиографију тих радова; 6) литературу за своје дечије одељење, које треба да се налази у свакој градској библиотеци.

ђ) Р е ј о н с к е б и б л и о т е к е. У већим нашим градовима треба основати рејонске библиотеке. Снабдевање тих библиотека треба вршити преко градских библиотека са којима оне стоје у сталној стручној вези. Снабдевање рејонских библиотека треба да се врши у вези са животом и врстом занимања становништва тога рејона. Ако се рејонска библиотека, на пример, налази у радничком насељу, онда се набавља литература која ће моћи да послужи њиховом просветном и културном уздизању итд. Свака рејонска библиотека треба да има у свом књижном фонду, поред марксистичко-лењинистичке литературе, сву важнију новију књижевност, новине, часописе; све наше класике у новом издању итд.

е) Б и б л и о т е к е п о р а з н и м н а у ч н и м и с т р у ч н и м у с т а н о в а м а набављају углавном научну, односно стручну литературу која служи научно-истраживачком раду или стручном усавршавању службеника тих установа. Али ни ове библиотеке не могу и не треба да буду без потребне политичке литературе.

ж) Ш к о л с к е б и б л и о т е к е снабдевају се углавном литературом потребном за изучавање школских писаца, затим литературом за политичко васпитавање ученика.

з) С и н д и к а л н е б и б л и о т е к е. Снабдевање синдикалних библиотека треба да буде руковођено из једног центра: у овом случају из Главног одбора јединствених синдиката за Србију. Ово снабдевање треба да има двоструки карактер: све библиотеке овога типа треба да имају марксистичко-лењинистичку литературу с

једне стране, а с друге стране, да се стручна литература набавља у вези са карактером посла самог предузећа. Поред дневних листова и књижевних часописа, треба да има довољан број књига из лепе књижевности. И литература о ударништву треба да буде заступљена у оваквој библиотеци.

Александар ПОПОВИЋ